

Said Kasmi - Foto: Gemeente Rotterdam

'Verander nu het kan, voordat het moet'

Culturele Business Dag over 'herijken en veranderen'

Door: Floris Kappelle

23-01-2025

Cultuur Verslag

Zeker geen linkse hobby. Dat cliché over cultuur mag de prullenbak in, aldus Said Kasmi (D66), wethouder Onderwijs, Cultuur en Evenementen in Rotterdam. Als fundament van onze samenleving spelen kunst en cultuur een veel grotere rol dan velen in ons land beseffen. Hij bepleitte dan ook een domein-overstijgende stelselwijziging. Met als doel een stabiele positie te bewerkstelligen in een politieke context die elke vier jaar weer tot onzekerheid leidt: wie krijgt geld en wie niet. De tiende editie van de Culturele Business Dag verraste met een keur aan prominenten.

AMSTERDAM - Onder het motto *Herijken en Veranderen* leidde moderator Oeds Westerhof het publiek door urgente zaken die verband houden met de nieuwe BIS- of kunstenplanbeleidsperiode. In een periode vol verwarring vragen stakeholders zich af wat de politiek gaat doen, hoe je de kosten beheerst, hoe je moet reageren op de veranderende samenleving, hoe het zit met overheidssteun, en hoe je moet omgaan met krapte op de arbeidsmarkt?

Museum Van Loon

Bedrijfseconoom en kunsthistoricus Gijs Schunselaar, directeur Museum Van Loon, reageerde enthousiast op de suggestie van Kasmi om zwakke punten in de ene sector te verbinden met die in een andere sector om er sterker en kosteneffectiever uit te komen. In dat opzicht sprak het generieke thema *Herijken en Veranderen* Schunselaar aan: 'Het gaat hier om de vraag of je moet veranderen vanuit eigen urgentie of vanuit urgentie die door de samenleving of de politiek wordt opgelegd.'

Museum Van Loon is dat traject zeven jaar geleden al ingeslagen omdat het die urgentie intern al voelde wegens het koloniale verleden. Schunselaar: 'Destijds geen brede maatschappelijke discussie zoals je dat nu veel meer ziet. Het was tijd om onze koers te herijken omdat er iets onbenoemd bleef. Zo blijft de noodzaak bestaan om uit te gaan van je eigen kracht en die te herijken.'

Dan: 'Een mooi signaal van de gemeente is onze recente toetreding tot het Kunstenplan van het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Toch mooi voor een vijftig jaar oude instelling met antiek erfgoed. Blijkbaar waardeert men hoe wij maatschappelijke waarde creëren met aandacht voor relevante thema's. Mijn advies: ten allen tijde moeten wij als culturele instellingen het positivisme behouden en onze gezamenlijke kracht vinden.' Een gedachte die goed aansluit bij het betoog van Kasmi.

Introdans

Ook Marieke van 't Hoff, zakelijk directeur Introdans, juicht de stelling van wethouder Kasmi toe dat we kansen moeten zoeken. 'Verbindingen leggen, dat is cruciaal. Toch staat dat haaks op de gedachte dat culturele instellingen c.q. kunstenaars zich vaak opstellen als autonome entiteit. Men bepaalt zelf wat men wil.' Anderzijds leeft de vraag hoe je jezelf verhoudt tot de samenleving, zegt 't Hoff: Kasmi adviseert vrij pragmatisch om uit die autonomie te stappen en je te verbinden met maatschappelijke kwesties en wat je daarin kunt betekenen. Een gedachte die goed past bij Introdans en die ik als *best practice* meeneem naar onze eigen wethouder in Arnhem.'

Overigens zijn wij voortdurend bezig met onderzoek naar onze waarden en of die over tien jaar nog waardevol zijn, aldus 't Hoff. Veranderen, zegt ze, daar zijn wij sowieso mee bezig, wil je niet in een crisis belanden. Intussen maakt Introdans al vijftig jaar danskunst toegankelijk voor iedereen. Vaak tegen de klippen op. 't Hoff: 'Gelukkig is dat nu helemaal van deze tijd en oogsten we alom applaus. Onze danskracht is bedoeld voor de hele samenleving. Over verbindingen gesproken: onlangs zijn we gevraagd om een bijdrage te leveren aan het invoelbaar maken van de energietransitie voor de gewone Nederlander. Een project dat goed past bij het verhaal van Kasmi.'

H'ART en andere instellingen

Tijdens de Business Dag bleek zonneklaar dat het herijken van de koers en cultureel ondernemen cruciaal zijn als overlevingsstrategie. Annabelle Birnie, directeur van de Nieuwe Kerk en H'ART Museum gaf het sprekende voorbeeld van de naamsverandering van Hermitage in H'ART Museum. Ook Jacqueline Grandjean, directeur van het Noordbrabants Museum, en Emile Schrijver, directeur Joods Cultureel Kwartier, deelden vanuit de zaal hun ervaringen met verrassende partnerships en succesvolle wervingscampagnes.

Politieke discussie

Management consultant en mede-organisator Marc Noyons kon zich goed vinden in het verhaal van wethouder Kasmi over een verandering in het cultuurstelsel om de maatschappelijke rol van kunst en cultuur te verstevigen. Een onderwerp dat al decennia op de politieke agenda staat. 'Kasmi durft nu daadwerkelijk een stap te zetten en brengt daarmee de politieke discussie op gang. Dat is van onschatbare waarde.'

Die discussie werd plenair benaderd vanuit drie perspectieven: maatschappelijk, ondernemerschap en de politiek. Noyons: 'Indrukwekkend vond ik Emile Schrijver en zijn worsteling als Joods Museum/Holocaustmuseum met zijn maatschappelijke rol en de verharding van de discussie over antisemitisme en polarisatie. Verder was ik blij met de *take-aways*: praktische tips die de deelnemers aan dit symposium meekregen.'

Flabbergasted was men over de knappe *wrap-up* van schrijver en regisseur Casper Vandeputte. Een scherpe samenvatting van de dag. Hij legde de vinger precies op de juiste plek. Na te lezen op de LinkedIn pagina van de Culturele Business Dag. Noyons: 'Mijn advies voor culturele instellingen in 2025: durf te veranderen. En reik door je glazen plafond heen.'